

סוד כתר שלו, קשור ודבוק לעולם בבחינה התחתונה של הנשמה כנ"ל, יוכל הוא להתקן על ידי בחינת הנשמה, בהרהורי תשובה במחשבת הלב, שהוא בחינת הנשמה:

אבל בחינת הנשמה אינה נפגמת כלל לעולם, כי מקור שרשה הוא מעולם המשומר

המשומר

יראת חיים

חיים 1234567

נותנת לו לעזוב היהדות, דכל העבירות שעשה בחייו נשאר ישראל אפי' שעשה עבירה ויקבל ע"ז עונש, אך עדיין בכלל ישראל הוא, דישראל אע"פ שחטא ישראל הוא, אבל לעבוד ע"ז היינו לצאת מכלל ישראל ולהעביר על דת רח"ל הכח הנסתר הזה שבאדם אינו נותן לו, ונקודה זו נקראת נשמה לנשמה, ואז אף שכל ימיו היה פושע ישראל ימסור נפשו בפשיטות דלהדיא להיות לא יהודי אינו רוצה.

אך במה דברים אמורים כל זמן שלא נתעקם השכל ואפי' כשחטא במחשבתו ונתמעט כח הגדלות של ה"דמות אדם" שלו ונסתלקה הנשמה ממנו כמעט, אבל אם נתעקם שכלו לגמרי אז הנשמה כמאן דליתא אצלו, ואין מקום לשרש הנשמה להשתייך להאדם ואז אינה נראית באדם הזה כלל ורח"ל יכול להשתמד, [כמ"ש החסיד יעב"ץ דאלו שלמדו פילוסופיא לא עמדו בנסיון השמד], דשרש הנשמה כיון שאין לה אבר בגוף אינה יכולה להפגם כלל [וע"ז נא' השוכן אתם בתוך טומאותם דאפי' בטומאתם אי"ז פוגע בחלק זה].

והנשמה אף שיש לה אבר בגוף והוא המח מ"מ לרוב יקרותה אינה יכולה להפגם כלל. איתא בחגיגה עה"פ במסותרים תבכה נפשי מפני גוה, מקום יש לו להקב"ה ומסותרים שמו שבוכה על גאוותן של ישראל שניטלה מהם ונתנה לאוה"ע, דכל גאוותן הוא מישראל אלא שנפגם, דמקודם זה היה אצל ישראל וכעת באומות. אך יש דברים שלא ניתנו לגויים אלא נגנזו כמו הארון וכו', היינו דע"י חטא יכול להיות ב' דברים או פגם ברוח, והרס וחורבן

שנעשה בהרוח, לכן אמר שמגביר את כח 'רוח' הטומאה.

הטומאה

נוסיף לבאר בזה ע"פ מה שבארנו שכוחות האדם שגופו הם רוח ונפש, כן הוא בכח הרע כמו שכתוב (קהלת ז) זה לעומת זה עשה א', דיש שם ב' כוחות רוח ונפש, והנה בריאת האדם הוא זכר ונקבה כדכתיב זכר ונקבה בראם ויקרא שמם אדם, היינו דבנין אדם הוא ע"י זכר ונקבה, ובאופן היותר כללי (כששניהם הם צורת אדם ביחד) האשה שייכת לחלק הנפש, המשל היותר פשוט בזה הוא מה דאיתא בחז"ל אדם מביא חיטים מן השוק חיטים הוא אוכל וכו', אלא היא מכינה את זה לאכילה, היינו שתפקיד האשה באופן כללי הוא הכנת צרכי הגוף והוא משל לדרגת הנפש הקרובה לגוף. ותפקיד האיש שייך להרוח יותר, תורה ומצוות, וזהו שותפותם בבנין האדם, והנה במערכת האדם דקדושה האומה דכלל ישראל הם נקראים אדם, ובמערכת כוחות הרע יוצא ממנה אומות העולם, ובנפילת הנפש ע"י חטא כלל ישראל מתחזק מי שמיצג באוה"ע את בחינת הנפש, ובנפילת הרוח מתחזק באומות המקביל להרוח - זכר.

אבל בחינת הנשמה אינה נפגמת כלל, ידוע דבכלל ישראל בכל הדורות היו נסיונות שמד ומסרו נפשם על קדושת השם, ואפי' פשוטי עם מסרו נפשם, ואף שכל חייהם לא היו בעלי תורה ומצוות, שלכאורה לא היה אצלם השיקול שכדאי להפסיד עוה"ז כדי לזכות בעוה"ב, בחרו למסור נפשם ולא להמיר דתם רח"ל, ואמרו הקדמונים בזה דיש נקודה פנימית בהאדם הדבוקה תמיד במקורה והיא אינה

ממגע זרים, ודבוקה לעולם בשרש הנשמה כידוע, שהם רעין דלא מתפרשין לעלמין, ואין מעשי האדם מגיעים עדיה כלל לקלקל חס ושלום. ואם האדם חוטא במחשבה אשר לא טובה חס ושלום, הוא גורם רעה לעצמו לבד, שיסתלק ויתעלם ממנו ניצוצי אור הנשמה, אבל לא שהיא נפגמת חס ושלום:

החיים 1234567

פרק יט

וזהו ענין הכתוב (משלי יח, יד) "רוח איש יכלכל מחלהו ורוח נכאה מי ישאנה", רצה לומר המחלה וחלאת העוון של בחינת הנפש (שסתם רוב העוונות מצויות בבחינת

יראת חיים

רח"ל בנפש וכנ"ל, משא"כ בנשמה יכול להיות רק גניזה, דאז הנשמה מסתלקת אך אינה נופלת ברע ח"ו וזה מקביל להארון שלא נפל בידי הגויים.

וזמ"ש הכא שגורם רעה לעצמו לבד, שהסתלקה 'ממנו' הנשמה וזהו הנקרא בחז"ל נכנסה בו רוח שטות.

ויתרון הנשמה על הרו"נ הוא משום שהיא דבוקה לעולם בשרש הנשמה כתרין רעין דלא מתפרשין לעלמין, והיא נידונית כמותה ושרש הנשמה דאין לה אבר בהגוף אינה שייכת לפגמי הגוף בהחטא.

המשומר ממגע זרים, זה ביטוי כמו ביין שגזרו חכמים מגע עכו"ם, וכתבו התוס' שם בע"ז דהוא משום דיין הוא משקה המשמח אלקים ואנשים ולרוב עדינותו אינה סובל מגע זר, היינו דדבר עדין אינו סובל מגע זר, כן הוא בנשמה דאף דהרהורי עבירה בהלכה אין ע"ז עונש והפגם בזה קטן יותר, מ"מ לרוב עדינות הנשמה אינה סובלת מגע זר. לכן היין כאן הוא משומר בענביו, ומגע זר בענבים אינו פוסל את היין.

פי"ט וזהו ענין הכתוב רוח איש וכו', רבינו יונה (שע"ד אות יב) ביאר זה בפשיטות בגוף האדם, דכאשר יחלה הגוף